

Hallituksen esitys laiksi väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyin maahantulon torjumiseksi annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus

8.4.2025

Lain voimassaolon jatkaminen

- Laki tuli voimaan 22.7.2024 ja on voimassa vuoden voimaantulosta.
- Lain voimassaoloa ehdotetaan jatkettavaksi 31.12.2026 asti. Lain sisältöön ei ehdoteta muutoksia.
- Lakia ei ole toistaiseksi sovellettu. Soveltaminen edellyttää erillistä valtioneuvoston päätöstä.
- Soveltamiskynnys on korkea ja edellyttää kaikkien laissa säädettyjen kriteerien käsillä oloa. Lain soveltaminen on viimesijainen keino tilanteen hallitsemiseksi.
- Rajatilanne on tällä hetkellä vakaa, mutta tilanteen vaikeutumiseen ja mahdollisiin nopeisiin ja vakaviin muutoksiin tulee varautua. Turvallisuusympäristössä ei ole nähtävissä nopeita muutoksia parempaan suuntaan.
- Keskeinen varautumiskeino on lainsäädäntö, joka mahdollistaa viranomaisten nopean ja tehokkaan toiminnan. Rajavartiolaitos on varautunut lain soveltamiseen.

Oikeudellinen viitekehys

- Lain voimaantulon jälkeen:
 - Eräät lakimuutokset ja EU-säädökset ovat tulleet voimaan. Ne tarjoavat keinoja tilanteen hallintaan, mutta eivät ratkaisua Suomen painostamiseen ja välineellistetyn maahantulon vakavimpiin tilanteisiin.
 - Komissio on antanut tiedonannon välineellistetyn maahantulon käyttämisestä aseena. Tiedonanto ilmentää komission näkemyksiä, vaikka se ei ole oikeudellisesti sitova.
 - Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa on käsittelyssä välineellistettyyn maahantuloon liittyviä valituksia. Suomi on tehnyt asioissa sivuväliintulon.
- Oikeudellisessa viitekehyksessä ei ole lain voimaantulon jälkeen tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka antaisivat aihetta arvioida asiaa toisin kuin vuonna 2024.
- Puolassa on tullut voimaan vastaavan kaltainen lainsäädäntö.

Säätämisjärjestys

- Perustuslakivaliokunta ei ole ottanut kantaa tämän lain voimassaoloaikaan.
 - Aiemmassa lausuntokäytännössä ei yleistä kantaa poikkeuslakien sallittuun voimassaoloaikaan.
- Lain määraaikaisuus
 - Keskeinen elementti arvioitaessa perustuslakiin säädettävän rajatun poikkeuksen edellytyksiä.
 - Ehdotettu voimassaoloaika on perusteltu ja välttämättömän ajankohtaisen turvallisuustilanteen ja oikeudellisen viitekehyksen sekä niiden kehitysarvioiden vuoksi.
- Johtopäätökset
 - Lain voimassaololle on edelleen välttämättömiä ja pakottavia syitä Suomen täysivaltaisuuden ja kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi.
 - Asiassa on pakottavia syitä hyväksyä esitys 73 §:n 2 momentissa säädetyssä kiireellisessä perustuslain säätämisjärjestyksessä.

